

VÝROČÍ

Tento způsob léta zdá se mi poněkud nešťastným. To není povzdech nad letošním počasím, ale slavný citát mající vztah k dnešnímu tématu. Napadne Vás proč?

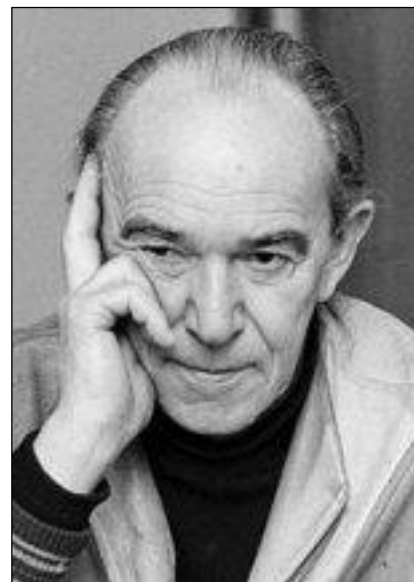
K létu by se též jako synonymum hodil výraz dovolená a prázdniny. Po aktivně prožitém dnu při procházení památek nebo dovádění u vody přijde večer a mnozí hledají další zdroje zábavy. A proč nezajít třeba do kina. Mladší si asi spíš pustí film z DVD.

Kinematografie má počátky na konci 19. století, ale její zlatý věk přišel až ve století dvacátém. V srpnu 1901 obdržel Viktor Ponrepo povolení k provozování kina v Pištěkově letním divadle. Film se stal fenoménem a z chvilkového až pochybného estrádního kouzla pohyblivých obrázků se vypracoval v samostatný průmysl ve kterém se točí miliardy a který přináší lidem sny a na necelé dvě hodiny možnost zapomnění nad všedním starostmi.

Není divu, že si filmu a jeho moci brzo všimli i politikové, aby začali filmaře ovládat podle svých představ. Film jako masová záležitost mohl ovlivnit davy lidí tím či oním směrem. Nepřekvapí nás, že především totalitní režimy převládali české filmaře. Nacisté se ujali moci nad Barrandovem, ale další části cesty filmového pásu tedy distribuci a kina ponechali. Nová Československá vláda, zejména komunisté si však byly dobře vědomy síly tohoto nástroje a tak došlo 11. srpna 1945 k vyhlášení dekretu prezidenta republiky o opatřeních v oblasti filmu. Přestože název neznal nic zásadního, realita byla jiná. Šlo o znárodnění československé kinematografie a to od filmových producentů, přes laboratoře po jednotlivá kina. Obecně se za první den znárodnění považuje 28. říjen 1945 kdy došlo ke znárodnění bank, dolů a těžkého průmyslu. Znárodnění filmu však přišlo o dva měsíce dříve a znamenalo začátek všech dalších znárodnování.

V srpnových dnech si však připomínáme i různé filmové osobnosti jako Rudolf Antonín Dvorský, Věra Ferbasová, Theodor Pištěk st., Marie Vášová, Oldřich Nový, Emil František Burian, Jiří Adamíra, Václav Voska, Miloš Kopecký a také Karel Lamač a Martin Frič.

Praha, 28.8.2010

Karel LAMAČ se narodil 27. ledna 1897 Košičích u Prahy a vyučil se jako jeho otec lékárníkem. V době stáží v Drážďanech se seznámil s filmováním a během 1. světové války natáčel v zákopecích aktuality. V roce 1918 založil vlastní filmový ateliér Kavalírka a stal se technickým ředitelem laboratoří firmy Excelsiorfilm. Začal úspěšně hrát, režirovat a psát scénáře. V němém filmu měl výrazné herecké role a vytvořil s Anny Ondrákovou oblíbenou filmovou dvojici. V Berlíně společně založili filmovou společnost Ondra-Lamac Film. Po nástupu zvukového filmu ještě natočil řadu rolí, ale působil víc jako režisér. Posledním českým filmem, ve kterém se objevil, byla komedie Milování zakázáno a režijně to byl s Vlastou Burianem U pokladny stál. V roce 1939 emigroval do Holandska později do Belgie a Francie, kde opět natáčel. Po napadnutí Francie odjel do Anglie, kde sám působil u Royal Air Force a natáčel dokumenty ze života československých vojáků. V satíře Švejk bourá Německo z roku 1943 si zahrál i Jan Masaryk. Po skončení 2. světové války se vrátil do vlasti, ale opět odešel v roce 1947 ze strachu z komunistického převratu. Zpočátku působil ve Francii, později žil několik let v USA, kde pracoval na novinkách, technických zlepšeních a vynálezech v oblasti barevného filmu a televize. Počátkem 50. let se přestěhoval do Mnichova. Za svého života se podílel na více než 260 filmech, přes 100 jich sám režiroval, v padesáti hrál a u dvaceti napsal scénář. Zemřel v Hamburku 2. srpna 1952 po vážné nemoci.

Martin FRIČ se narodil 29. března 1902 v Praze. Začínal jako herec v kabaretech Červená sedma a Varieté Rokoko, ale brzy se dostal k filmu. Prošel přes filmové laboratoře, pracoval i jako kameraman a psal scénáře. Od roku 1922 dostával řadu rolí, ale později se stal žákem Karla Lamače a jako režisér natočil v roce 1928 svůj první ještě němý film Páter Vojtěch a v roce 1931 první zvukový film Dobrý voják Švejk. Spolupracoval s Voskovcem a Werichem a řadu filmů natočil i s Vlastou Burianem, kterého dovedl jako režisér zvládnout. Umělecky však jeho filmy byly hodnotnější než Lamačovy. Jako známý umělec mohl točit i po roce 1948, avšak byl pod silným tlakem moci a v roce 1949 musel vstoupit do KSČ. Za snímek Zocelení získal Cenu boje za sociální pokrok na filmovém festivalu v Karlových Varech. Během svého života natočil 111 filmů. Po nedorozumění s ministrem Zdeňkem Nejedlým nemohl dva roky točit filmy a věnoval se jen dokumentům. Od 60. let začal spolupracovat s televizí. Jeho zdravotní stav se však zhoršoval jeho dřívějším vztahem k alkoholu, přesto vydržel nepít a mohl tak dlouhá léta tvořit. Nedovedl se však smířit s vpádem okupačních vojsk do Československa v srpnu 1968 a tak se naposledy napil. Zemřel 26. srpna 1968.

Film. Toto slovo se velmi rychle uchytilo v našem slovníku. Z magického zachycení pohybu na několik málo sekund, které děsilo návštěvníky prvních kinematografických představení se během několika let stal obrovský průmysl, který nás ovlivňuje víc než někdy sami chceme. I samotný film se změnil. Dnes již vlastně do systému jedniček a nul, které převádějí starý celuloidový pás do digitálního věku a umožňují nám tak uchovat okamžik téměř navěky. Film ovlivnil celé 20. století a lidé ovlivnili film a jeho vývoj. Letos je tomu 115 let co dějiny zaznamenali první filmovou projekci bratří Lumiérů v Paříži. Současně je tomu dnes přesně 65 let co naopak několik lidí ovlivnilo československý filmový průmysl na dlouhých 45 let.

Sluší se však začít od začátku. Nutno říci, že bratři Lumiérové nebyli zdaleka prvními kdo se pokoušel o zachycení okamžiku nejen ve fotografii. Jejich předchůdci dosáhli spíše optických efektů než čehokoli jiného. Ať šlo o Stroboskop, Kinematoskop nebo Praxinoskop. V řadě případů se však jednalo o laboratorní experimenty, které byly předváděny veřejnosti spíše jako salónní zábava k pobavení.

Důležitým datem byl rok 1869 kdy vyl učiněn vynález celuloidu, který byl využíván jako základ fotografického filmu. Od toho je již jen krůček k vytvoření filmového pásu. Pak již jen zbývá vynález kamery a promítacího zařízení. Kinematografie jak zní oficiální výraz pochází jako celá řada výrazů z řečtiny a to ze dvou slov. Kinéma - pohyb a grafei - psát. Jakýkoli film je vlastně založen na nedokonalosti lidského zraku, způsobenou setrvačností očních nervů a současně střídání promítaných obrázků v rychlém sledu za sebou. To vytváří dojem ucelenosti. Klasickou ukázkou je animovaný nebo loutkový film. Ten se snímá nikoli v reálném čase, ale postupně políčko po políčku. Animátor pro každé nové pole změni o něco polohu např. když postavička mává. Pro výsledný dojem stačí několik záběrů ruky v různých polohách, tak, aby se při výsledném promítání ruka plynule pohybovala.

Georges Méliès

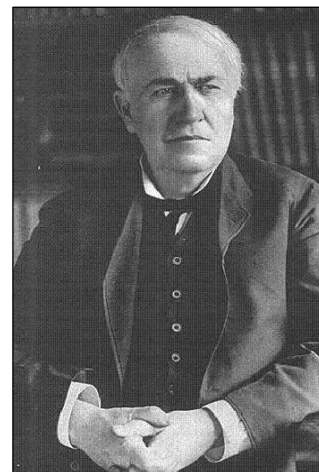
Na vzniku kinematografických zařízení pracovala celá řada vynálezců včetně Thomase Alvy Edisona, který již v roce 1893 vytvořil první filmové studio nazvané Black Maria, kde vytvořil film „Kýchnutí Freda Otta“ a řadu dalších dokumentů zachycujících denní život. Edison se však snažil vyvinout zvukový film. Z jeho kroků se ale inspirovali bratři Auguste a Louis Lumiérové, majitelé továrny na fotografické vybavení a materiál v Lyonu a 13. února 1894 patentovali svůj kinematograf na který natočil Léon Bouly v březnu 1895 první film nazvaný „Odcházející dělníci“. Šlo o 46 sekund dlouhý film, který zachytil konec pracovní domy v Lumiérových továrnách. Film byl nejdříve promítán neveřejně a 28. prosince 1895 došlo k veřejnému představení v pařížské kavárně Grand Café. Nejslavnější ne zřejmě film č.6 s názvem „Pokropený kropic“ . Šokujícím byl film č.52 nazvaný „Příjezd vlaku do stanice la Ciotat“, uvedený prvně 6. ledna 1896. Film způsobil divákům v sále zděšení, když do nich najel z plátna vlak. Mnohde bylo promítání zakázáno.

Lumiérové však nepovažovali kinematografii za převratný vynález a spíše natáčeli dokumentární snímky zachycující život a pohyb. Naopak Georges Méliès vynuřil nové možnosti. Zakoupil od Lumiérů první kameru, provedl celou řadu technických zlepšení a začal natáčet své vlastní filmy. Do roku 1908 jich údajně natočil 450. Založil také produkční firmu a postavil první filmový ateliér na světě. Z pařížského Grand Café se promítání filmů šířilo po celé Evropě. První projekce na našem území se uskutečnila 15. července 1896 v Karlových Varech. Kromě Lumiérů začalo provozovat biografy celá řada podnikavců. Tehdy však nešlo o žádná kamenná kina, ale o putovní biografy kočovných podnikatelů, kteří od sálu k sálu cestovali s vybavením a představovali lidem svět tzv. živých pohyblivých obrazů. Nejslavnější z našich je jistě Dismas Šlambor uměleckým jménem Viktor Ponrepo. Od roku 1895, resp. 1896 po cestách mimo Prahu když pro ni nedostal povolení začal v Praze teprve v srpnu 1901, kdy obdržel povolení ke čtrnácti dennímu promítání v Pištětkově aréně na Vinohradech. Další pak až v roce 1904 v Holešovicích. Po těchto prvních pokusech získal povolení ke stálému kinosálu až za další tři roky a tak 15. září 1907 otevřel na Starém Městě v Karlově ulici čp. 180 v domě u Modré štiky první stálý biograf Ponrepo. Kino mělo 56 sedadel a hrálo denně kromě pátku.

Filmy se u nás nejen promítaly, ale také natáčely. Po Francii začala vznikat malá studia v Anglii, USA, ale i dalších zemích. Šestou zemí na světě, která se stala filmařskou kolébkou bylo sice Rakousko-Uhersko, ale místopisně se tím místem stala Země Česká. Díky nadšenému průkopníkovi Janu Kříženeckému, který si pořídil Lumiérovu kameru na světové výstavě v Paříži, kde koupil i několik filmů. Natočil celou řadu snímků, zejména dokumentárních, ale s populárním hercem a komikem Josefem Švábem-Malostranským i několik skečů. Šváb se tak stal naším prvním filmovým hercem. Jan Kříženecký představil svůj kinematograf

Bratři Auguste a Louis Lumiérové

Thomas Alva Edison

Dismas Šlambor, alias Viktor Ponrepo

E0799 - Zakladatelský list k první emisi akcií S.G.C. Éclipse S.A. vydaný 16. 2. 1907

Společnost Eclipse byla v roce 1913 čtvrtým největším francouzským výrobcem filmů a běžně vyrobila až 150 snímků za rok. Během světové války se dostala do velkých finančních potíží a v roce 1923 byla prodána a likvidována.

Ve spojených státech byl natočen v roce 1908 film Hrabě Monte Christo, který byl dokončen ve studiích v malém městečku na jihu Kalifornie. Původně z malého hospody na Sunset Boulevardu bylo v roce 1909 postaveno studio a v krátké době byly postaveny další, začal vznikat Hollywood. Přestože se v USA natáčelo mnoho filmů brzdil vývoj až do roku 1905 boj o patenty s Edisonovým kartelem Motion Picture Patents Company, který monopolizoval všechna technická vybavení studií, ale měl kontrolu i nad obchodem s filmovým materiálem díky exkluzivní smlouvě s Eastman Kodak. Proto se řada nezávislých producentů stáhla do Kalifornie, kde se spojili nezávislí producenti, kteří nakonec monopol prolomili. Na začátku světové války byla v Hollywoodu vyrobena celá polovina tehdejší světové produkce filmů.

Zcela jinou cestu zvolila italská produkce. První film zde byl natočen až v roce 1905, ale podstatná byla i forma předvádění divákům. Nešlo o kočovné promítání, ale Italoové stavěli kamenná kina s velkolepostí divadel, protože považovali film za svěbytné umění. Však také některá první představení byla v divadlech. Také se točila náročná témata, zejména podle historických předloh. Film jako Poslední dny Pompejí, který měl stopáž 20 minut se dále točily historické filmy často v reálném prostředí antických památek s nákladnými kulisami a velkým množstvím komparsu. Na dalším filmu Pád Tróji dlouhém 30 minut pracovalo 800 komparsistů, na Agripině o délce 50 minut 2.000 osob a na filmu Quo Vadis dlouhém dvě hodiny bylo účastno již 5.000 komparsistů. Všechny tyto filmy byly rizikovými investicemi, které by se bez patřičného kapitálového zázemí nedaly realizovat, ale světový ohlas se vyplatil. V roce 1914 došlo na nejnákladnější a také nejdelší film. Nákladem 1.000.000 zlatých lir byl natočen v roce 1914 film Cabiria v délce 190 minut. Filmový pás byl dlouhý přes 3.500 metrů. Film Cabiria patří k významným milníkům filmové historie.

I v podunajské monarchii začal vznikat pozvolna první filmový průmysl. Již v roce 1905 byla ve Vídni založena dceřiná společnost Pathé Frères & Co., G.m.b.H., v roce 1907 Universal Films et Kinematograph Company, G.m.b.H. a v roce 1909 Rády-Maller Kinomatographen und Films, Ges.m.b.H. pro obchod a distribuci. První vysloveně česká společnost byla „Kinofa“, výroba kinematografických obrazů, spol. s r. o. založená v roce 1911 Antonínem Pechem, Vladimírem Rottem a dr. Oldřichem Slavíkem.

V roce 1912 pak vznikla malá firma ASUM herečky Anny Sedláčkové a jejího manžela Maxe Urbana, která vyrobila 18 němých filmů a která zanikla v roce 1918. České filmové produkce natáčejí především zpravodajské, cestopisné filmy a skeče a veselohry. Vážné filmové náměty byly spíše výjimkou. V roce 1915 pak ještě založil Miloš Havel svůj Lucernafilm.

Nejen výroba se rozvíjela. Bez stálých biografů a zájmu lidí by nebylo co vyrábět. V Brně bylo v roce 1899 založeno Kino Mik, Krompachy měly své Kino Apollo od roku 1900. Biografie nevznikaly jen rukou podnikatelů, ale i měst. Např. v roce 1910 bylo založeno městské kino „Metropol“ v Jablonci nad Nisou nebo v roce 1913 Městský biograf v Hořicích. Stále častěji se volí forma společnosti s ručením omezeným podobně jako u společnosti Erste österreichische Schul- und Reform-Kino G.m.b.H. Wien založené v roce 1912, která vedla půjčovnu filmů francouzské firmy Leon Gaumont pro Rakouský říšský svaz majitelů kin (Österreichische Reichsverbandes der Kinomatographenbesitzer in Wien). Ovšem již vznikají i akciové společnosti, zejména na Slovensku. V roce 1913 byla v Prešově založena firma „Urania“, városi mozgókép színház R.T. s kapitálem 25.000 K, šlo o městské kino. V roce 1915 bylo v Bratislavě založeno Apollo-Bio, účastinná společnost s kapitálem 50.000 K. O rok později vznikla Kinomatografická účastinná společnost „Urania“ s kapitálem 200.000 K, ta po roce 1920 postavila kino pro 820 diváků. Zlatá éra přišla až s koncem války. Od roku 1918 začínají vznikat kina téměř všude. Jedná se o kina městská, sokolská, ale velmi často Bio válečných invalidů. Ty jsou většinou organizovány

na Výstavě inženýrství a architektury v Praze na výstavišti 19. července 1898. Nejprve filmy posílal do Lyonu ke zpracování, později si je začal podomácku zpracovávat sám. První film z českého území však nemá na kontě Kříženecký, ale američtí filmaři. V roce 1897 natočili delší film z představení Pašijových her v Hořicích na Šumavě.

Jak šel čas, začal se vynález filmu stále více prozrazovat a také se stal zdrojem zisku. Začala tak éra nejen živnostníků a malých podnikatelů, ale větších obchodních společností. To souviselo s vysokými náklady na filmování stále delších snímků i náročnost ateliérů. Lidem nestačil je několika sekundový záznam běžného života a začali se točit i klasická divadelní představení, hrané grotesky a skeče a i další témata dnes již klasických filmů. V Evropě se jednou z prvních firem stala francouzská Sociétés Générale des Cinématographes Eclipse založená v srpnu 1906 s kapitálem 600.000 Franků, která v roce 1908 navýšila kapitál na 1.500.000 Franků. Pro tuto společnost bylo v okolí Říma natočeno 24. dubna 1909 několik záběrů Wrightova letadla, které obletěly rychle svět.

jako družstva s vydanými podíly, jsou však i výjimky kdy jde o společnosti s r. o. Např. v roce 1921 bylo v ČSR 461 větších stálých kin a jen v Praze jich bylo celkem 58. Kromě kin byly zakládány také půjčovny vybavení, promítacích strojů a filmů, vznikla také celá řada obchodních zastoupení velkých světových firem z Francie a USA.

Na začátku 20. let ovládá americký filmový průmysl sedm gigantů. Fox Film Century, Warner Brothers, Paramount Pictures, Universal Studios, United Artist Corporation, First-National a Metro-Goldwyn-Mayer. V Čechách dominovala především blízká německá produkce, zejména za války, ale po vzniku Československa se velmi rychle začal prosazovat americký film. Česká filmová studia nemohla svým vybavením, ale zejména možnostmi distribuce konkurovat. Vyrábět film pro přibližně 500 kin bylo vysoce nerentabilní a proto se hledala především cesta, aby se český film mohl uplatnit v rámci větších ploch, zejména Německa a Rakouska. Takový problém pochopitelně neměl americký film a celá řada společností se naopak snažila stát se generálními partnery, aby distribuce šla výhradně přes tyto společnosti. Film začal zajímat stále více podnikatelů a finančníků.

Charles Chaplin při založení firmy United Artists - 1919

České filmové společnosti se začaly zakládat především v letech 1918-1921, kdy v poválečné náladě měl otevřenou cestu k nám zahraniční především americký a francouzský film, ale především laiční diváci, kteří chtěli zapomenout na válečné útrapy začali navštěvovat kina. V té době tak vznikla celá řada společností, z nichž však řada nepřežila desetiletí.

V roce 1918 byly založeny tři společnosti. První byla Československá filmová společnost, společnost s r. o. založená režisérem a podnikatelem Antonínem Fenclem 23. dubna 1918 s kapitálem 100.000 Kč. Následovala Moldavia-Film, společnost s r. o. s počátečním kapitálem 20.000 Kč, která byla založena 2. září 1918 a 27. listopadu 1918 vznikla firma Bratři Deglové, filmová spol. s r. o. s kapitálem 100.000 Kč. Firmu založili JUDr. Emanuel Degl a Karel Degl, který byl technikem a také režisérem. Z počátku spolupracovali s Lucerna-filmem, pro který distribuovali filmy, ale již v roce 1919 natočili svůj první film „Stavitel chrámu“. Firma zanikla po roce 1930. Z těchto firem přežila pouze Moldavia-Film, která se v roce 1935 přeměnila na akciovou společnost, ale k tomu se ještě dostaneme.

V roce 1919 dále vznikla v Brně Půjčovna a prodejna filmů „Monopol“, spol. s r. o. s kapitálem 20.000 Kč. Firma se specializovala na obchodní, senzační a dobrodružné filmy a ročně uváděla kolem 18-20 nových programů. Investiční kapitál vykazovala přes 1.500.000 Kč. V Praze pak vznikla 23. ledna 1919 firma Syndikát československých půjčoven a výrobců filmových, společnost s r. o. s kapitálem 60.000 Kč. Firma byla založena Milošem Havlem z Lucerny a Juliem Schmittem, ředitelem Biografie a kromě filmů se věnovala i vydávání filmových časopisů. V Ostravě došlo 16. října 1919 k založení firmy „Globus“, prodejna a půjčovna filmů, spol. s r. o. s kapitálem 90.000 Kč. Nejen v Praze tedy vznikl filmový průmysl. O rok později byla založena karlovarská firma „Lia“ Filmgesellschaft m. b. H. s kapitálem 350.000 Kč, která kromě výroby a distribuce filmů i půjčovala projekční stroje a sama provozovala biograf s restaurací a kavárnou.

A0050 – První emise akcií na 250 Kč vydaná 23. 4. 1920, tisk J. L. Bayer, a. s. Kolín

Všechny doposud založené firmy byly společnostmi s r. o. s relativně malým kapitálem neumožňující finančně náročné podnikání. Došlo také na zakládání akciových společností. První z nich byla založena 21. ledna 1920 pod názvem Hostivařské mlýny a pekárny akc. spol. Nejedná se o omyl, jen si v toku času musíte chvíli počkat. Čas této firmy přijde v roce 1932. Dá se tak říci, že první opravdu filmovou společností je Sdružení kinomajitelů „Biografia“ akciová společnost založená 23. dubna 1920 za účasti Pozemkové banky s kapitálem 2.500.000 Kč rozděleným na 10.000 akcií po 250 Kč a to přeměnou ze stejnojmenné společnosti s r. o. Valná hromada konaná 21. října 1920 schválila zvýšení kapitálu až do výše 4.500.000 Kč což však později nebylo realizováno, resp. jen o 200.000 Kč. Společnost měla úzké vztahy s francouzskou

společností Pathé v Paříži od které odebírala filmy k distribuci. Naopak sama založila Export-Film Company, spol. s r. o. k vývozu českých filmů. V roce 1926 byl kapitál redukován v rámci sanace společnosti na 270.000 Kč. Společnost vstoupila 28. května 1929 do likvidace.

A1250 – První emise akcií na 25x 250 Kč vydaná 1. 9. 1920, tiskárna neuvedená, pravděpodobně V. Neubert a synové, Praha-Smíchov

O týden později než Biografia, konkrétně 30. dubna 1920 byla založena Akciová filmová společnost s kapitálem 4.000.000 Kč rozděleným na 10.000 akcií po 400 Kč. Následná valná hromada 15. června 1920 rozhodla o převzetí firmy American Film Company, spol. s r. o. za jehož účelem zvýšila kapitál na 10.000.000 Kč vydáním 15.000 nových akcií. Současně došlo k převzetí názvu a vznikla tak American Film Company a. s. Za společností stál filmový podnikatel Miloš Havel a Ing. Václav M. Havel. Ti již měli od roku 1915 svůj Lucernafilms, společnost s r. o. s kapitálem 40.000 Kč. Společnost převzala distribuci amerických filmů a v roce 1921 založila své pobočky ve Vídni, Bukurešti a Sofii. Valná hromada 24. července 1923 snížila kapitál na 4.000.000 Kč odkolkováním všech akcií na 160 Kč. Společně s firmou Biografia začala vyrábět české filmy a vytvořila tak základ velkých ateliérů. Jejich produkce se začala označovat písmeny A-B. K oficiálnímu spojení došlo 6. listopadu 1921 kdy byla založena společnost A-B, akciové filmové továrny a. s. v Praze s kapitálem 4.000.000 Kč. O této firmě si však povíme o chvíli později.

Ani Slovensko nezůstalo firmě American Film Company utajeno a 10. července 1920 za její účasti spolu se Slovenskou bankou došlo ke vzniku firmy „Slovensko“, účastinná společnost pre filmový obchod a priemysel v Bratislavě s kapitálem 4.000.000 Kč rozděleným na 10.000 akcií po 400 Kč.

Společnost také hned zřídila svoji odbočku v Košicích, aby pomáhala slovenským kinům ve spolupráci se Slovenským národním divadlem, jehož družstvo se také na společnosti podílelo. Sama firma provozovala kina v Bardejove, Nitře, Košicích, Lučenci a Trenčianských Teplicích.

V pozdějších letech došlo ke snížení kapitálu na polovinu a od 6. října 1932 vstoupila firma do likvidace.

Přestože se nejednalo přímo o filmovou společnost vyrábějící filmy, původní záměr bylo i natáčet.

A0722 – Zakladatelská emise akcií na 25x 400 Kč vydaná 10. 7. 1920, tisk J. L. Bayer, a. s. Kolín

V sobotu 23. října 1920 byl založen Lloydfilm, akciová společnost v Brně s kapitálem 4.000.000 Kč v 8.000 akciích po 500 Kč. Společnost vznikla převzetím dříve založené Lloydfilm spol. s r. o. s kapitálem 800.000 Kč a spojením firmy Bioramafilm Stránský a spol. v Praze. Za rok 1920 dosáhla firma zisku 474.631 Kč. Valná hromada 19. března 1921 schválila zvýšení kapitálu na 10.000.000 Kč a nákup podílů ve společnosti „Primax“, továrna kinostrojů a filmová společnost s. r. o. v Praze s pobočkou ve Vídni a filmové společnosti Excelsiorfilm, výroba, půjčovna a obchod filmy, spol. s r. o. v Praze. Zvýšení byla provedeno jen do výše 7.000.000 Kč. Společnost Primax fúzovala s firmou v roce 1925. Lloydfilm

v roce 1926 redukoval svůj kapitál na 140.000 Kč a v roce 1940 dokonce na 7.000 K, ale současně zvýšil svůj kapitál na 1.000.000 K.

Vraťme se zpátky do roku 1921 kdy 31. května vznikla s kapitálem 2.000.000 Kč v 10.000 akciích po 200 Kč firma „La Tricolore“, akciová společnost pro průmysl filmový. Ta byla založena v roce 1919 jako s.r.o. s kapitálem 100.000 Kč, ale záhy bylo jasné, že k výrobě je třeba více peněz. Společnost založená za účasti bankovního domu Fischl & Bondy v Praze převzala také distribuci filmů německé produkce koncernu Universum-film Aktiengesellschaft, známé jako UFA a americké Goldwyn Distributing Corp. New York. V roce 1921 bylo plánováno zvýšení na 8.000.000 Kč, ale to nebylo provedeno a v roce 1925 v souvislosti s krachem bankovního domu Fischl & Bondy došlo ke snížení kapitálu v poměru 20:1 a k následnému navýšení na 500.000 Kč. Stejný postup i poměr 20:1 byl zvolen k v roce 1937.

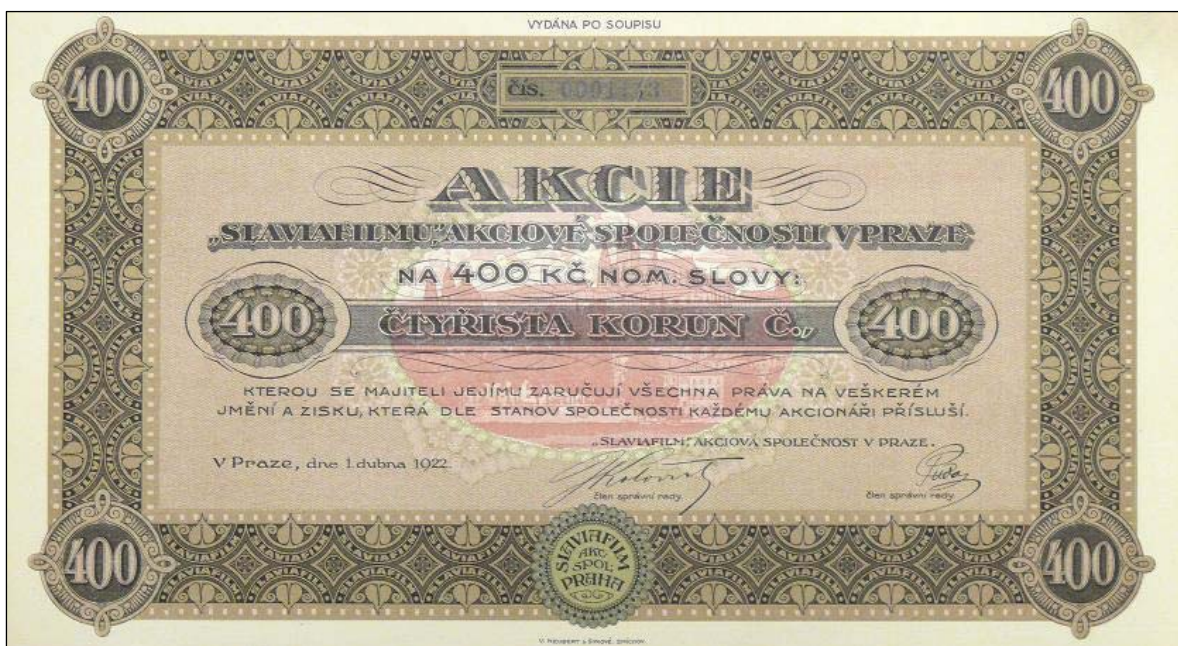
B757 – První emise akcií „La Tricolore“ na 25x 200 Kč vydaná 31. 5. 1921, tiskárna neuvedena (originál SOA Praha, sbírka akcií)

B758 – Druhá emise akcií „La Tricolore“ na 200 Kč vydaná 1. 8. 1926, tisk Ed. Strache, Warnsdorf (originál SOA Praha, sbírka akcií)

B759 – Druhá emise akcií „La Tricolore“ na 25x 200 Kč vydaná 1. 8. 1926, tisk Ed. Strache, Warnsdorf (originál SOA Praha, sbírka akcií)

V předvečer výročí vzniku Československa byla 27. října 1921 založena firma „Slaviafilm“ akciová společnost v Praze s kapitálem 5.000.000 Kč v 12.500 ks po 400 Kč. Firma převzala za účasti Živnostenské banky firmu „Slavia“, všeobecná kinematografická a filmová společnost s r. o. v Praze. Spoluzakladatelem byla firma Sascha-Filmindustrie A.-G., Wien, která vložila přínosem obchodní zastoupení firem UFA Berlin, Westinghouse Cooper Hewett Company a Herg Film Company New York. Hlavními osobnostmi jak rakouské Saschy tak české Slavia byl Jindřich a Alexandr Kolowrat. V pozdějších letech ovládla většinu akcií společnost Elektafilm, akc. spol. kdy došlo k redukci kapitálu na 1.650.000 Kč.

B351 – První emise akcií Slaviafilmu 400 Kč vydaná 1. 4. 1922, tisk V. Neubert a synové, Smíchov (originál SOA Praha, sbírka akcií)

E1379 – Akcie společnosti Sascha Filmindustrie AG Wien vydaná 31. 10. 1919, tisk H. Engel & Sohn, Wien, Buch und Steindruckerei, Lithographie.

Spojení obchodních zájmů Biografie a American Filmu se naplnilo 6. listopadu 1921, kdy byla založena firma A-B, akciové filmové továrny a. s. v Praze s kapitálem 4.000.000 Kč rozděleným na 10.000 akcií po 400 Kč.

Ten byl v roce 1925 redukován na 3.000.000 Kč stažením 2.500 kusů akcií. V roce 1926 bylo nutné celý koncern konsolidovat a tak kromě sanace v Biografii došlo ke snížení kapitálu i v A-B a to odkolkováním všech akcií na 200 Kč s novým kapitálem 1.500.000 Kč. Ve správní radě firmy byl v té době členem ministerský rada Robert Šlemer. Jeho žena Růžena Šlemerová byla významná herečka, která hrála již v roce 1914 ve filmu Noční děs z produkce firmy ASUM. Ve 30. letech se však se společností rozešel a stal se spoluzakladatelem hostivařských ateliérů.

B003 – První emise akcií A-B, akciových filmových továren a.s. na 5x 400 Kč vydaná 1. 1. 1922, tisk Lito Hora, Praha II-386.

Rokem 1921 pomalu končí hlavní vlna zakládání filmových společností. Ustavována byla firma Československý film, akciová společnost v Praze, která měla v zakoupených místnostech ve Strašnicích vyrábět filmy. Zakladateli byli osobnosti zvukových jmen. Např. Ferdinand Pečenka, majitel filmové kanceláře, pozdější významný kameraman, sochař Vlastimil Amort (otec herečky Světlý Amortové), Karel Želenský, herec Národního divadla v Praze a také podplukovník Rudolf Medek nebo generál Jan Syrový. O rok později je již upraven název firmy na Československý film, akc. spol. pro výrobu, obchod a exploitaci filmů v Praze s údajem o plánovaném kapitálu 3.000.000 Kč a založení za účasti Americko-slovenské banky a Bosak State Bank, zda však firma vstoupila v život se již neuvádí. Dalším pokusem bylo také v roce 1922 založení Filmové akciové společnosti v Praze, ale přestože byl její vznik schválen až v květnu 1925, společnost nikdy reálně nevznikla. Poněkud kuriózní společnost byla založena 22. prosince 1922 pod názvem Mezinárodní společnost papírových filmů, akc. spol. s kapitálem 600.000 Kč rozděleným na 3.000 akcií po 200 Kč. Společnost vyráběla filmy podle patentu Kriegerbeck a Bautz a věnovala se i vybavení k jejich promítání, ale celuloid měl přece jen větší úspěch a společnost během několika let zanikla.

Téma historie československého filmového průmyslu, stejně jako jeho znárodnění, které proběhlo přesně před 65 roky si zaslouží výjimečně delší článek a proto jeho druhá část vyjde v zářijovém věstníku.

Rudolf Píša

Dokumentační akciová společnost, vznikla 7. 10. 1998 především pro podporu a rozšiřování ceninové tvorby, tisku cenin a jejich dokumentaci. Hlavní činností je tisk akcií, dluhopisů, losů, poukázek a jiných cenin včetně přípravy grafických návrhů, tvorby nových designů a nových ochranných prvků. Součástí práce na ceninách všech druhů je jejich archivace a výzkum pro další vývoj ochrany. Proto je společnost rozdělena na tři divize, z nichž prvou jsme již představili, zabývá se hlavní činností.

Na výrobní divizi navazuje divize VÚROC - Výzkumný ústav rozvoje ochrany cenin vznikla z rozhodnutí valné hromady dnem 1. ledna 2003 a zabývá se tvorbou nových ochranných prvků použitelných na ceninách. Provádí výzkum použitelnosti stávajících ochranných prvků a jejich expertizu, pomůže při odhalování padělků a dalším zdokonalování ochrany. Zajišťuje odborná školení pracovníků přicházejících do styku s ceninami.

S oblastí tvorby a tisku cenin souvisí příprava změn u akciových společností, které souvisejí s přeměnou podoby akcií ze zaknihované na listinnou včetně veškerých potřebných dokumentů. Proto byla vedle společnosti Dokumentační a. s. založena v roce 2001 DAS CONSULTING s. r. o., která se na tyto akce specializuje a navazuje na přeměny podob, kterou majoritní společník firmy provádí již od roku 1996, kdy došlo k první přeměně akcií ze zaknihované na listinnou v ČR za jeho účasti.

Třetí divizí je Muzeum cenných papírů. Tato část vznikla 1. července 2000 po dlouhých přípravách. Jejím úkolem je založit samostatnou expozici výroby a vývoje cenin u nás i v zahraničí prostřednictvím stálé výstavy. Společnost dále propaguje tisk cenin a historii podnikání, připravuje sborníky i odborné publikace. Všeobecné povědomí o této divizi doprovází příležitostné výstavy nebo zapůjčování vzorků k jejich další reprodukci. V roce 2006 bylo rozhodnuto o výstavbě vlastní muzejní budovy Muzea cenných papírů v Praze. Za tímto účelem byl 25. června 2008 založen samostatný nadační fond, který postupně převezme aktivity této divize.

Dokumentační akciová společnost byla založena v roce 1998 a letos slaví své 10. výročí na trhu. Za tu dobu vyrobila pro stovky klientů víc než 3.660.000 kusů cenných papírů ve jmenovité hodnotě víc než 80 miliard Kč a to nejen pro české firmy, ale např. pro Slovensko, Švýcarsko a další státy v Evropě a střední Americe.

DOKUMENTAČNÍ a. s.
Pod vilami 13, 140 00 Praha 4 - Nusle
Tel: 241 740 079, Fax: 241 744 015
Mobil: 603 545 901
E-mail: das-mcp@volny.cz
www.das-mcp.cz

369 00 00 369 / 0800

NADAČNÍ KONTO

Muzeum cenných papírů, nadační fond, Pod Vilami 1038/13, 140 00 Praha 4 - Nusle, IČ 28 42 98 93, fond zapsán v nadačním rejstříku MS v Praze N697. Věstník je vydáván měsíčně jako zpravodaj o činnosti fondu a jeho sbírkách. Je šířen prostřednictvím webových stránek muzea za pomoci DAS MEDIA, a. s. Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Šíření všech reprodukcí i textů bez dalšího souhlasu MCP je zakázáno a podléhá autorskému a reprodukčnímu právu.